

Lord Chief Justice of England and Wales

Heddiw cyhoeddodd Arglwydd Brif Ustus Cymru a Lloegr y bydd yn ymddeol o'r farnwriaeth

Yn gynharach y mis hwn, rhoddais wybod i'w Fawrhydi Y Brenin fy mod yn bwriadu ymddeol o swydd Arglwydd Brif Ustus Cymru a Lloegr a Phennaeth y Farnwriaeth ar y 30^{ain} o Fedi 2023. Fe'm penodwyd gan Ei Mawrhydi'r Frenhines Elizabeth II ar y 1^{af} o Hydref 2017. Byddaf erbyn hynny wedi bod yn y swydd am chwe blynedd, mwy nag unrhyw un o'm rhagflaenwyr ers yr Arglwydd Lane yn y 1980au.

Pan gefais fy mhenodi, roeddwn i'n meddwl ei bod yn debyg y byddai gwasanaethu am oddeutu chwe blynedd yn realistig, o ystyried y cyfrifoldeb ychwanegol a osododd Deddf Diwygio Cyfansoddiadol 2005 ar Arglwydd Brif Ustus y dydd. Penderfynais yn derfynol ar yr amseru fisoedd lawer yn ôl.

Bu'n fraint fawr cael gwasanaethu fel Arglwydd Brif Ustus. Braint i mi fu arwain barnwriaeth gwbl annibynnol sy'n ymroddedig i reolaeth y gyfraith, gweinyddu cyfiawnder a gwasanaeth cyhoeddus ac sy'n dathlu ei draddodiadau yn hyderus ond eto wedi cymhathu llawer iawn o arferion gwaith modern yn dawel. Rydym wedi trawsnewid lles ac addysg farnwrol ac wedi cyflwyno cefnogaeth broffesiynol oedd yn eisiau o dan yr hen drefniadau a etifeddodd y Swyddfa Farnwrol gan Adran yr Arglwydd Ganghellor. Rydym yn llawer mwy gweithgar mewn cymunedau ac ysgolion lleol ac mae gennym strategaeth amrywiaeth a chynhwysiant a fydd yn dal i sicrhau canlyniadau.

Mewn cyfnod o beth ansefydlogrwydd, Covid oedd yr her fwyaf y mae unrhyw un ohonon ni wedi'i hwynebu o fewn cof diweddar. Roedd yr ymateb barnwrol i'r argyfwng yn wych ac roedd y berthynas waith agos a ddatblygodd rhwng barnwyr, y Weinyddiaeth Gyfiawnder a'i gweinidogion, a staff yn y llysoedd a'r tribiwnlysoedd yn dangos yr hyn y gellir ei wneud. Wynebodd pawb yr her fel un gŵr. Rhoes y pandemig amlygrwydd yn ddisymwth i'n gwaith ar foderneiddio ac mae wedi arwain at ddefnyddio technoleg ar gyfer gwrandawriadau, gan gynnwys ymbresenoli mewn gwrandawriadau o bell, a allai fod wedi cymryd blynyddoedd lawer fel arall i'w gyflawni. Mae'r farnwriaeth wedi cefnogi'r gwaith o gyflawni Rhaglen Foderneiddio'r llysoedd a'r tribiwnlysoedd a bydd yn dal i wneud hynny.

Mae ein ffocws yn ddiweddar wedi bod ar leihau'r baich achosion sydd heb eu penderfynu ar draws yr holl awdurdodaethau, gan weithio'n agos gyda'r sefydliadau a'r unigolion mwyaf perthnasol i ddelio â mwy o achosion gyda'r adnoddau sydd ar gael.

Fe wnaethom berswadio Arglwyddi Gangellorion olynol a'r Llywodraeth bod y newidiadau technegol a wnaed i bensynau barnwrol wedi cael yr effaith andwyol ar recriwtio a ragwelodd fy rhagflaenwyr. Erbyn canol 2019 cydnabuwyd yr angen am newid a chafodd y ddeddfwriaeth a ddeilliodd o hynny o'r diwedd Gydsyniad Brenhinol yn gynharach eleni. Mae yna anawsterau o hyd o ran recriwtio i rai swyddi barnwrol ac mae hynny'n destun gwaith parhaus.

Mae llawer i'w wneud cyn imi adael y swydd. Byddaf yn dal i weithio'n adeiladol gyda phawb y mae eu cyfraniad yn hanfodol i weinyddu cyfiawnder. Rwy'n edrych ymlaen at ddal ati i wasanaethu ar ôl imi adael y swydd hon ond ar gyflymder ychydig mwy hamddenol.

Y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Burnett o Maldon